

Utlåtande om avfallslag

Ålands Näringsliv har getts möjligheten att inkomma med ett utlåtande om förslaget till ny avfallslag. I grunden ser vi positivt på förslaget och ser fördelar med de nya skrivningarna och överensställningen med rikets avfallslag. Vi har dock några påpekanden.

- Det är i skrivande stund oklart om åländska företag kan ansluta sig till rikets producentsammanslutningar, gällande de sektorer som omfattas av producentansvaret. Denna oklarhet behöver förtydligas så att åländska företag kan ansluta sig till alla producentsammanslutningar. Det utkast till överenskommelseförordning som beskrivs i remissen (sid 108) behöver implementeras snarast.

Det är viktigt att Birkalands miljöcentral klassificerar Åland som ett uppsamlingsområde i Finland. Den åtgärden öppnar dörren för åländska företag att delta i de fastländska producentsammanslutningarna och bör därmed prioriteras av landskapsregeringen.

Om detta av någon anledning inte blir verklighet kommer åländska företag att få stora kostnader för att uppfylla producentansvaret, vilket i förlängningen skapar en kraftig konkurrensnackdel.

- Ålands Näringsliv ställer sig positiva till att landskapsregeringen har öppnat för möjligheten att kommuner kan anlita andra organisationer än kommunala för att hantera avfallet. Det finns dock en oklarhet när man i §2 beskriver man att kommuner kan delegera vissa avfallshanteringsmöjligheter till ett "organ". Det är centralt att man definierar detta "organ" så att alla juridiska personer omfattas.
- Ålands Näringsliv motsätter sig starkt det undantag från rikets avfallslag som föreslås i 3§, där de som yrkesmässigt för in produkter från riket till landskapet ska betraktas som producenter. Lagtexten bygger på ett EU-direktiv gällande medlemsstater, inte delar av medlemsstater. Således är det onödigt krångligt att "lilla Åland" ska klassas som en medlemsstat i detta sammanhang.

Gällande "import" till Finland, behandlas dessa frågor av rikets avfallslag vilket även bör gälla på Åland när denna lag är implementerad. Således bör alla som yrkesmässigt säljer produkter på Åland på något sätt omfattas av producentansvaret utan detta åländska tillägg.

Visserligen beskrivs en "strävan" efter en byråkratisk enkel lösning, men vi befarar att man här bygger in en alldeles för komplicerad regel som i praktiken kommer att innebära att åländska företag redan betalar ett inköpspris där tillverkarens/grossisters kostnader för producentansvaret ingår samtidigt som man ska bekosta ett eget åländskt producentansvar. Effekten blir en dubbel kostnad och stor konkurrensnackdel för de åländska företagen.

Exempelvis ett åländskt företag som köper varor från en finsk grossist kommer att ha väsentliga extra kostnader i verksamheten (p.g.a. producentansvaret) jämfört med motsvarande företag med säte i Åbo.

Då många åländska företag köper sina varor från riket och betalar samma pris som övriga Finland, bör denna paragraf strykas.

- 3§ blir ger även en orimlig konkurrensnackdel i vissa sektorer. Exempelvis gällande skrotbilar där åländska bilförsäljare, som redan betalar ett producentansvar via inköpspriset från de finska generalagenterna, ska dessutom tvingas bekosta skrotbilshanteringen för privatpersoners import av bilar. 2013 var en majoritet av de registrerade bilarna privatimporterade, men enligt detta lagförslag skulle åländska bilförsäljare klassas som "producenter" och därmed tvingas ta ansvaret för hela den åländska skrotbilshanteringen.

Man kan tillägga att de åländska bilförsäljarna självklart tar hand om de bilar som inkommer via deras egen försäljning men att utöka ansvaret till alla skrotbilar är orimligt.

Vi kan förstå att denna hantering blir problematisk, särskilt eftersom landskapsregeringen har tolkat bestämmelserna som att man inte kan debitera privatpersoner för hanteringen. EU ger dock en möjlighet för medlemsstaterna att öppna för kostnadstäckning av skrotbilshanteringen. Vi har tidigare diskuterat att genom en "registreringsavgift" på ca 20 euro hos Motorfordonsbyrån, kunde skrotbilshanteringen idag få kostnadstäckning. Detta har av tjänstemännen ansetts omöjligt men bör i själva verket vara genomförbart enligt 2000/53/EG artikel 5.3.

Vi föreslår att man stryker 3§ då den ger en orimlig konkurrensnackdel.

- §3 skapar även ett liknande problem gällande exempelvis returpapper, där alla som använder papper och har en omsättning över en miljon euro ska klassas som "producent" av papper. Privatimporten av returpapper är mycket stor men åländska företag med omsättning över en miljon euro, tvingas bekosta hela hanteringen av det åländska returpappret. Detta trots att de redan betalar för producentansvaret via sina inköpspriser från rikets återförsäljare. Naturligtvis tycker vi detta är orimligt.

Således har vi flera områden där §3 skapar en konkurrensnackdel för åländska företag, varvid den bör slopas.

Högaktningsfullt

Anders Ekström
VD, Ålands Näringsliv